

Gränsöverskridande inhämtning

av elektroniska bevis

Justitiedepartementet

Enheten för brottmålsärenden och internationellt straffrättsligt samarbete

Referens: Ju2024/002660

Justitiedepartementet bjöd den 20:e december in till att svara på remiss av betänkandet *Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis (SOU 2024:85)*. Betänkandet rör implementationen av Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) 2023/1543 om europeiska utlämnandeorder och europeiska bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden och för verkställighet av fängelsestraff eller annan frihetsberövande åtgärd till följd av straffrättsliga förfaranden i svensk rätt. Här inkommer Internet Society Sweden Chapter (ISOC-SE), den svenska avdelningen av den större organisationen Internet Society (ISOC), remissvar.

- Digitala tjänster och produkter byggs och används i lager

Vi anser inte att förslaget är anpassat till det sätt som digitala tjänster byggs på

Se följande sidor för utveckling av denna ståndpunkt.

Jonas Lejon

Ordförande ISOC-SE

epost: jonas@isoc.se

Digitalisering i Sverige

Överlag tror ISOC-SE på ett gemensamt öppet Internet som konnektivetsinfrastruktur för majoriteten av samhällets konnektivetsbehov. På samma sätt som vi har enats om spårvidd för tåg och motsvarande för vägbanor behöver vi enas om vad som gäller för konnektivitet, och de tjänster som använder vår konnektivitet.

Ett öppet och globalt Internet är den grund för konnektivitet som vårt moderna samhälle behöver nu och i framtiden

Om ISOC-SE

ISOC-SE är en ideell förening som verkar för Internets utveckling i Sverige genom att ge medlemmarna och andra, information och möjligheter till erfarenhetsutbyte samt bedriva utbildning, främja debatt och stödja en sund utveckling av Internet.

Svar på remissen

ISOC-SE väljer att svara övergripande på remissen, detta då detaljerna är mindre relevanta än de stora penseldragen för hur sändning och mottagning ska gå till och vilka principer den ska följa. Oavsett om man ser problemet från ett tekniskt, marknadsmässigt eller byråkratiskt perspektiv.

Digitala tjänster och produkter byggs och används i lager

I stort alla digitala tjänster och produkter idag byggs och tillhandahålls i lager, där olika lager ofta i grossistliknande konstellationer tillsammans tillhandahåller någon form av funktion som ovanstående lager är beroende av.

Speciellt intressant i kontexten är att i EU-förordningen som denna utredning baseras på framkommer följande skrivelse:

[...] att dagens förfaranden måste anpassas bättre till internetåldern.

(Europeiska unionens officiella tidning, s. L191/118. punkt 5)

Varken EU-förordningen eller den svenska utredningen tar fullt ut tillvara på detta. Då tjänster byggs i lager är det fullt möjligt att identifierare, teknik, mm ändras mellan lager. Detta kan göra att "abonnentuppgifter eller andra användaruppgifter" i ett lager är helt skilda från motsvarigheten i ett annat lager, som en annan aktör kan tillhandahålla.

De blir med andra ord så att en aktör som tillhandahåller en grundfunktion, säg meddelandeförmedling, är helt tekniskt frikopplad från den aktör som tillhandahåller tjänsten på den nivå där en människa interagerar med den.

Notera i att en televerksvärld, där nätverk och tjänster körs av en och samma aktör, så är det alltid en och samma aktör man går till för inhämtning av uppgifter, vilket gör att handläggare med etik och moral kan hissa viktiga varningsflaggor eller använda sig av visseblåsarfunktion om det är så att en brottsbekämpande myndighet begär ut information med fokus på vissa grupper, exempelvis journalister, förföljda minoriteter, landsförvisade grupper, viss etnicitet, osv.

ISOC-SE ser inte någon bra lösning på hur utlämnandeorder ska kunna anpassa för en Internetålder, då den logikerna bakom televerkstjänster och Internettjänster är mer eller mindre motsatta varandra. Detta förslag tillsammans med förslag som Ju2024/02286 gör det mer eller mindre omöjligt att legalt, och definitivt inte marknadsmässigt, tillhandahålla krypterade kommunikationstjänster över Internet.

Sammanfattning

ISOC-SE ställer sig negativ till att utredningen inte i grund och botten tar sig an den problematik som uppstår då televerkslogik sätts som kapp på Internet. Förslaget som det ligger, både EU-nivå och svensk nivå, är inte anpassade till Internetåldern.

The Internet is for Everyone